

Innhold

Forord	3
KAPITTEL 1 Introduksjon. Om ungdomslitteratur	9
<i>Svein Slettan</i>	
Kva er ungdomslitteratur?	9
Ungdomslitteraturens opne grenser	10
Ungdomsperspektivet	12
Frå guteboka og ungpikéboka til vår tids ungdomslitteratur	14
Identitet – eit hovudtema i ungdomslitteraturen	22
Den ungdomslitterære institusjonen	24
KAPITTEL 2 Den samtidsrealistiske ungdomsromanen	29
<i>Solbjørg Tormodsdotter Nes</i>	
Kva inneber samtidsrealisme i ungdomsromanen?	30
Identitetsdanningas grunnmønster	31
Ei individualpsykologisk orientering mot samtida	33
Variasjonar i skrivemåte og forteljeform	35
Spegling av samtida: Den digitale oppveksttida	37
Kjønnsperspektivet i realistiske ungdomsromanar	40
Innleving og fascinasjonskraft	42
KAPITTEL 3 Krim og spenning	45
<i>Svein Slettan</i>	
Om krim for unge lesarar	45
Frå den klassiske detektivromanen til hardkokt krim	47
Kriminalromanen i norsk ungdomslitteratur	48
Komposisjon i kriminalromanen – konsentrasjon og spenning	51
Settingens betydning	54
Tematikk i kriminalromanar for ungdom	55
Faste former	56

KAPITTEL 4 Noveller	59
<i>Einar Grønøft</i>	
Verdens første novelle.....	59
Noveller for ungdom.....	60
Den eksistensielle dimensjonen	64
Sjanger noveller: kjærlighet og krim	67
Novellen i klasserommet.....	69
 KAPITTEL 5 Biografier	71
<i>Nina Goga</i>	
Hva er en biografi?	71
Biografisjangerens plass i barne- og ungdomslitteraturen	74
Gode forbilder?	75
Hvordan biografere?.....	77
Å arbeide med biografier	80
En levende sjanger	81
 KAPITTEL 6 Komplekse ungdomsromaner	85
<i>Magnus Thunes Jensen</i>	
En glidende skala.....	85
Litteraturhistorisk bakgrunn: modernitet og modernisme	86
Kompleksitet i komposisjon og fortellemåte	89
Språklig kompleksitet	91
Kompleksitet i personframstilling og setting	92
Intertekstualitet og metafiksjon	93
Kompleksitet i motiv og tema.....	95
Den komplekse teksten og leseren.....	96
 KAPITTEL 7 Fantasy	99
<i>Anne-Stefi Teigland</i>	
Fantastisk litteratur.....	99
En helt, en verden og en umulig oppgave	101
Magiske konstruksjoner	102
Framvekst og utvikling	103
Å ta grep i eget liv.....	105
Moderne problemstillinger i klassisk drakt	105
Den sekundære tro	106
Ovrraskelse og gjenkjennelse	107
Alvor og lek	108
Moderne fantasyhelter.....	108
En sjanger i utvikling	109

KAPITTEL 8 Dikt	113
<i>Elin Arnesen Moseid</i>	
Lyrisk som sjanger	113
Det poetiske språket	115
Lyrisk for ungdom – et avgrensede mangfold	119
Nyere dikt for ungdom	120
Sanglyrisk: pop, rock og rapp	123
Formidling av dikt for ungdom	127
 KAPITTEL 9 Bildebøker	 129
<i>Agnes-Margrethe Bjorvand</i>	
Hva er bildebøker?	130
Hvordan samarbeider skrift og bilder i bildebøker?	134
Hvordan skal vi lese bildebøker?	138
Bildebokas visuelle grammatikk – en kort introduksjon	139
Et medium for sansene	145
 KAPITTEL 10 Ungdomsfilm	 147
<i>Elise Seip Tønnessen</i>	
Personene bærer handlingen	147
Framstilling av personer på film	149
Konflikter og dramaturgi	151
Ungdomssjangre	152
Ungdomsfilm i mediekulturen	161
 KAPITTEL 11 Fagbøker	 163
<i>Anne Løvland</i>	
Sakprosa til å stole på	163
Mange uttrykksmåtar	164
Norske fagbøker for ungdom	165
Det er sant fordi det finst	166
Det er sant fordi det har skjedd	167
Det er sant fordi nokon opplever det slik	171
Introduksjon til vitskapleg framstilling	173
 KAPITTEL 12 Digitale tekstar	 175
<i>Gunhild Kvåle</i>	
Kva er «digitale tekstar»?	175
Digital teknologi, medium og sjanger	176
Interaktivitet og sosiale medium	178
Hyperstruktur	182
Multimodalitet	184
Digitale tekstar og litteraturdidaktisk arbeid	188

KAPITTEL 13 Litteraturundervisning	191
<i>Marthe Moe</i>	
Skjønnlitteratur i skolen	191
En leserorientert metodikk	193
Noen viktige prinsipper i litteraturundervisningen	194
Å trene refleksjon	194
En litterær samtale	195
Leseprosjekt	197
Skjønnlitteratur og elevers adaptasjon	200
Å skape kultur for lesing	201
Den lesende læreren	202
Forfatterbesøk	203
For lesegledens skyld	203
KAPITTEL 14 Å analysere litteratur	205
<i>Bjarne Markussen</i>	
Hva menes med «litteratur»?	205
Hva menes med å «analysere»?	206
Tekstanalysens grunnprinsipper og hovedspørsmål	207
Nærlesing	214
Litteraturfaglig terminologi	214
Ti praktiske tips før du går i gang	215
KAPITTEL 15 To litteraturanalyser. Gro Dahles «Pass deg for ulven» og Lars Vaulars «Kem skjøt Siv Jensen»	219
<i>Bjarne Markussen</i>	
Første eksempel. Gro Dahles «Pass deg for ulven»	219
Andre eksempel. Lars Vaulars «Kem skjøt Siv Jensen»	228
Om analysene	238
Ordforklaringer	240
Personregister	247
Emneregister	250
Om forfatterne	254